

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

Μεγάλη Πέμπτη - Ο Μυστικός Δείπνος

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/273/saint.aspx> για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: N/A
Δημιουργία εγγράφου: 27/04/2026 20:12:38

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει 3 ημέρες πριν το Άγιο Πάσχα.

Ημ/νια Βίου: N/A

Βιογραφία

Εἰς τὸν Ἱερὸν Νιπτήρα

Νίπτει Μαθητῶν ἑσπέρας Θεὸς πόδας,
Οὓ ποῦς πατῶν ἦν εἰς Ἐδέμ δειλῆς πάλαι.

Εἰς τὸν Μυστικὸν Δεῖπνον

Διπλοῦς ὁ Δεῖπνος· Πάσχα γὰρ νόμου φέρει,
Καὶ Πάσχα καινόν, Αἷμα. Σῶμα Δεσπότη.

Εἰς τὴν ὑπερφυᾶ Προσευχὴν

Προσεύχη· καὶ φόβητρα, θρόμβοι αἱμάτων,
Χριστέ, προσώπου, παραιτούμενος δῆθεν
Θάνατον, ἐχθρὸν ἐν τούτοις φενακίζων.

Εἰς τὴν Προδοσίαν

Τί δεῖ μαχαιρῶν, τί ξύλων λαοπλάνοι,
Πρὸς τὸ θανεῖν πρόθυμον εἰς Κόσμου λύτρον.

Κατὰ τὴ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἐπιτελοῦμε ἀνάμνηση: Τῆς νίψεως τῶν ποδῶν τῶν Ἀποστόλων ὑπὸ τοῦ Κυρίου, τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου, δηλαδή τῆς παραδόσεως σ' ἐμὰς ὑπὸ τοῦ Κυρίου τοῦ Μυστηρίου τῆς θείας Ευχαριστίας, τῆς θαυμαστῆς προσευχῆς τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν Πατέρα Του καὶ τῆς προδοσίας τοῦ Κυρίου ὑπὸ τοῦ Ιούδα.

Εκεῖνο τὸ βράδυ τῆς Πέμπτης, πρὶν ν' ἀρχίσει τὸ δεῖπνο ὁ Ἰησοῦς σηκώνεται ἀπὸ τὸ τραπέζι, ἀφήνει κάτω τὰ ἱμάτιά του, βάζει νερό στο νιπτήρα καὶ τὰ κάνει ὅλα μόνος Του, πλένοντας τὰ πόδια τῶν Μαθητῶν Του. Με τὸν τρόπο αὐτὸ θέλει νὰ δείξει σ' ὅλους ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιζητοῦμε τὰ πρωτεῖα. Μετὰ τὴ νίψη τῶν ποδιῶν λέγει: «ὅποιος θέλει νὰ εἶναι πρῶτος, νὰ εἶναι τελευταῖος ἀπ' ὅλους».

Πρῶτα πήγε στον Ιούδα καὶ μετὰ σὸ Πέτρο, ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ πιο ὀρμητικὸς ἀπ' ὅλους καὶ στὴν ἀρχὴ σταματᾷ τὸ Διδάσκαλο, ἀλλὰ ὕστερα ὅταν τὸν ἔλεγξε, υποχωρεῖ με τὴ καρδιά του. Ἀφοῦ ἐπλυνε τὰ πόδια ὅλων, πήρε τὰ ἱμάτιά Του καὶ ξανακάθησε.

Ἄρχισε κατόπιν νὰ τοὺς νουθετεῖ νὰ ἀγαποῦν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον καὶ νὰ μὴ ἐπιζητοῦν τὸ ποιὸς θὰ εἶναι πρῶτος. Στὴ συνέχεια τοὺς μίλησε γιὰ τὴν προδοσίαν καὶ ἐπειδὴ θορυβήθηκαν, στρέφεται με ἡρεμὸ τρόπο στον Ἰωάννη καὶ τὸν υπέδειξε.

Κατόπιν πήρε ψωμὶ στα χέρια Του καὶ εἶπε: «Λάβετε φάγετε». Τὸ ἴδιο ἔκανε καὶ με τὸ ποτήρι τοῦ κρασιοῦ λέγοντας: «Πιέστε ἀπ' αὐτὸ ὅλοι, γιὰτὶ αὐτὸ εἶναι τὸ αἷμα Μου, τῆς νέας Συμφωνίας. Αὐτὸ νὰ κάνετε γιὰ νὰ Με θυμάστε». Μετὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴ στιγμή ὁ Ιούδας, μόλις ἔφαγε τὸν ἄρτο ἔφυγε καὶ συμφώνησε με τοὺς ἀρχιερεῖς νὰ τοὺς Τὸν παραδώσει.

Μετὰ τὸ δεῖπνο βγήκαν ὅλοι στο ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ὅπου ὁ Χριστὸς τοὺς δίδαξε τὰ ἀνήκουστα καὶ τελευταῖα μαθήματα καὶ ἀρχίζει νὰ λυπάται καὶ νὰ ἀνυπομονεῖ. Ἀναχωρεῖ μόνος Του καὶ, γονατίζοντας, προσεύχεται ἐκτενῶς. Ἀπὸ τὴν πολλὴ ἀγωνία γίνεται ὁ ἰδρώτας Του σαν σταγόνες πηχτοῦ αἵματος, οἱ ὁποῖες ἔπεφταν στὴ γῆ. Μόλις συμπληρώνει τὴν ἐναγώνια ἐκείνη προσευχή, φθάνει ὁ Ιούδας με ἑνοπλοὺς στρατιῶτες καὶ πολὺ ὄχλο καὶ ἀφοῦ χαιρετᾷ καὶ φιλάει πονηρὰ τὸ δάσκαλό Του, Τὸν παραδίδει.

Συλλαμβάνεται λοιπόν ο Ιησούς και τον φέρνουν δέσμιο στους Αρχιερείς Άννα και Καϊάφα. Οι μαθητές σκορπίζονται και ο θερμότερος των άλλων ο Πέτρος τον ακολούθησε ως την αρχιερατική αυλή και αρνείται και αυτός ότι είναι μαθητής Του.

Εν τω μεταξύ ο θείος διδάσκαλος παρουσιάζεται μπροστά στο παράνομο συνέδριο, εξετάζεται για τους μαθητές και τη διδασκαλία Του, εξορκίζεται στο Θεό για να πεί εάν Αυτός είναι πράγματι ο Χριστός και αφού είπε την αλήθεια, κρίνεται ως ένοχος θανάτου, επειδή τάχα βλασφήμησε. Από 'κει και πέρα τον φτύνουν στο πρόσωπο, τον χτυπάνε, τον εμπαίζουν με κάθε τρόπο κατά τη διάρκεια όλης της νύχτας, ως το πρωϊ.

Λειτουργικά κείμενα

Απολυτίκιον

Ἦχος πλ. δ'.

Ὅτε οἱ ἔνδοξοι Μαθηταί, ἐν τῷ νιπτῆρι τοῦ Δείπνου ἐφωτίζοντο, τότε Ἰούδας ὁ δυσσεβής, φιλαργυρίαν νοσήσας ἐσκοτίζετο, καὶ ἀνόμοις κριταῖς, σὲ τὸν δίκαιον Κριτὴν παραδίδωσι. Βλέπε χρημάτων ἔραστά, τὸν διὰ ταῦτα ἀγχόνη χρησάμενον, φεῦγε ἀκόρεστον ψυχὴν τὴν Διδασκάλῳ τοιαῦτα τολμήσασαν. Ὁ περὶ πάντας ἀγαθός, Κύριε δόξα σοι.

Κοντάκιον

Ἦχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Τὸν ἄρτον λαβῶν, εἰς χεῖρας ὁ προδότης, κρυφίως αὐτάς, ἐκτείνει καὶ λαμβάνει, τὴν τιμὴν τοῦ πλάσαντος, ταῖς οἰκείαις χερσὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀδιόρθωτος ἔμεινεν, Ἰούδας ὁ δοῦλος καὶ δόλιος.

Ὁ Οἶκος

Τῆ μυστικῇ ἐν φόβῳ τραπέζῃ, προσεγγίσαντες πάντες, καθαραῖς ταῖς ψυχαῖς, τὸν ἄρτον ὑποδεξώμεθα, συμπαραμένοντες τῷ Δεσπότη, ἵνα ἴδωμεν τοὺς πόδας πῶς ἀπονίπτει τῶν Μαθητῶν, καὶ ἐκμάσσει τῷ λεντίῳ, καὶ ποιήσωμεν ὡσπερ κατίδωμεν, ἀλλήλοις ὑποταγέντες, καὶ ἀλλήλων τοὺς πόδας ἐκπλύνοντες· αὐτὸς γὰρ ὁ Χριστὸς οὕτως ἐκέλευσε, τοῖς αὐτοῦ Μαθηταῖς ὡς προέφησεν, ἀλλ' οὐκ ἤκουσεν, Ἰούδας ὁ δοῦλος καὶ δόλιος.

Κάθισμα

Ἦχος α'. Τὸν Τάφον σου Σωτήρ.

Ὁ λίμνας καὶ πηγάς, καὶ θαλάσσας ποιήσας, ταπεινώσιν ἡμᾶς, ἐκπαιδεύων ἀρίστην, λεντίῳ ζωννύμενος, Μαθητῶν πόδας ἔνιψε, ταπεινούμενος, ὑπερβολῇ εὐσπλαγχνίας, καὶ ὑψῶν ἡμᾶς, ἀπὸ βαράρθρων κακίας, ὁ μόνος φιλόανθρωπος.

Ερμηνευτικὴ ἀπόδοση Ἀνδρέα Θεοδώρου

Αὐτὸς ποὺ δημιούργησε τὶς λίμνες, τὶς πηγές καὶ τὶς θάλασσες, θέλοντας νὰ μᾶς διδάξει τὴν πιὸ τέλεια ταπεινώση, ἀφοῦ ζώστηκε τὸ λέντιο (ποδιά), ἔνιψε τὰ πόδια τῶν μαθητῶν, ταπεινούμενος ἀπὸ ὑπερβολικὴ εὐσπλαχνία, καὶ ἀνυψώνοντας ἐμᾶς ἀπὸ τὰ βάραθρα τῆς κακίας, ὁ μόνος φιλόανθρωπος.

Ἄτερον Κάθισμα

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Ταπεινούμενος, δι' εὐσπλαγχνίαν, πόδας ἔνιψας, τῶν Μαθητῶν σου, καὶ πρὸς δρόμον θεῖον τούτους κατεύθυνας, ἀπαναινόμενος Πέτρος δὲ νίπτεσθαι, αὔθις τῷ θεῷ ὑπέκει προστάγματι, ἐκνιπτόμενος, καὶ σοῦ ἐκτενῶς δεόμενος, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἄτερον Κάθισμα

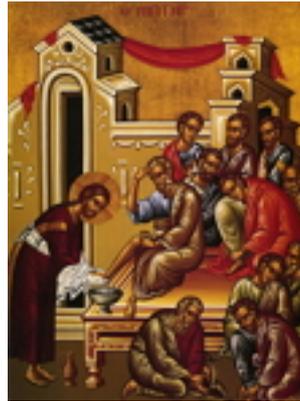
Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Συνεσθίων Δέσποτα, τοῖς Μαθηταῖς σου, μυστικῶς ἐδήλωσας, τὴν παναγίαν σου σφαγὴν, δι' ἧς φθορᾶς ἐλυτρώθημεν, οἱ τὰ σεπτὰ σου, τιμῶντες Παθήματα.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Μυστικός Δείπνος

Ο Νιπτήρας

Μυστικός Δείπνος

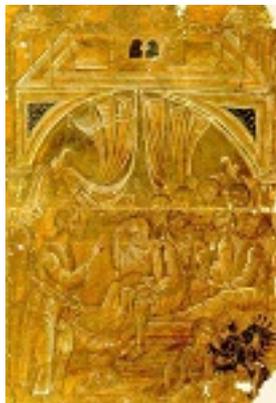
Ο Νιπτήρας

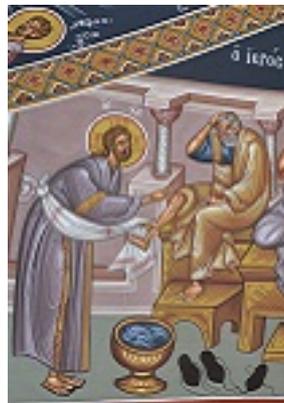
Ο Νιπτήρας

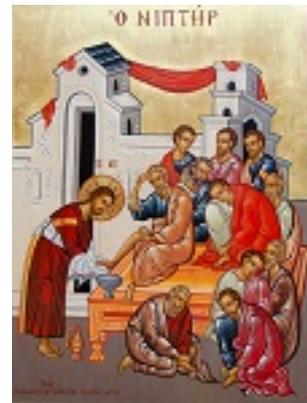
Ο Νιπτήρας

Ο Νιπτήρας - 16ος αι. μ.Χ. - Μονή
Διονυσίου, Άγιον Όρος

Ο Νιπτήρας

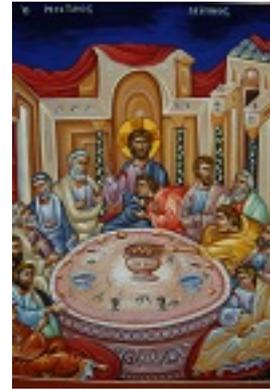
Ο Νιπτήρας

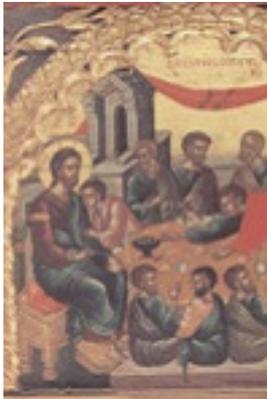
Μυστικός Δείπνος

Μυστικός Δείπνος - Ι.Ν. Ζωοδόχου
Πηγής, Λαρίσης
(<http://www.panagialarisis.gr>)

Μυστικός Δείπνος - Αντίγραφο
τοιχογραφίας τής Μονής
Βατοπεδίου - Αγγελική Τσέλιου©
(diacheirosaggelikistseliou.blogspot.com)

Μυστικός Δείπνος

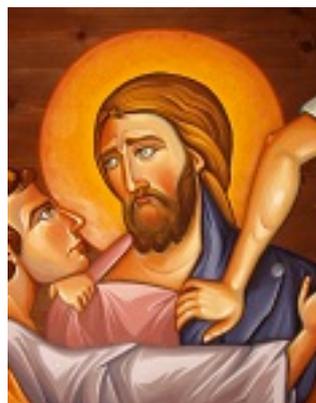
Μυστικός Δείπνος - Μιχαήλ
Χατζημιχαήλ©
www.michaelhadjimichael.com

Η προσευχή εν τη Γεσθήμανη -
Αγγελική Τσέλιου©
(diacheirosaggelikistseliou.blogspot.com)

Η προσευχή του Ιησού

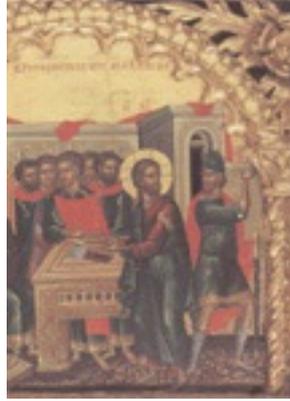
Τό φιλί τού Ιούδα - Αγγελική
Τσέλιου© (diacheirosaggelikistseliou.blogspot.com)

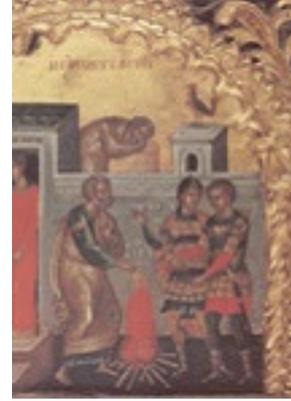
Τό φιλί τού Ιούδα - Τοιχογραφία
από την Ιερά Μονή Βατοπαιδίου

Η προδοσία

Ο Ιησούς κρινόμενος από τον
Καϊάφα

Η άρνηση του Πέτρου

Οπτικοακουστικό Υλικό

Ότε οι ένδοξοι Μαθηταί....

